

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000728

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-03-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Патріарх Вікторія Олександрівна

2. Viktoriia Patriarkh

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4509-5360

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 26-05-2026

Спеціальність за освітою: Переклад (англійська)

Місце роботи здобувача: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12503

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21.55

Тема дисертації:

1. Поетика імені та безіменності художнього тексту (на матеріалі романів Е. Гемінгвея «For Whom the Bells Tolls» та Е. М. Ремарка «Im Westen nichts Neues»)
2. The poetics of the name and the namelessness in the artistic text (on the materials of novels E. Hemingway “For Whom the Bell Tolls” and E. M. Remarque “Im Westen nichts Neues”)

Реферат:

1. Мета дисертації – опрацювати теоретико-методологічний підхід до вивчення іменності – безіменності як взаємопов'язаних складників літературного тексту і показників ідейно-художньої концепції, аналіз яких забезпечує розуміння сутності, авторського послання та позиції. У першому розділі «Теоретико-методологічні основи дослідження іменності – безіменності у художньому тексті» обґрунтовано методологічні засади дослідження, доведено залежність поетонімів – безонімних номінацій від авторського стилю, жанрової природи тексту, тематики, персональної системи, особливостей хронотопу, ідейно-художньої концепції твору та ін. Окрему увагу приділено типології контекстів, що породжують і розвивають змістову структуру онімних – безонімних лексем. Встановлено роль поетоніма як тексто – , сюжето – , образотвірної та жанроутворювальної одиниці тексту. Доведено необхідність дослідження онімних – безонімних номінацій творів воєнної тематики з опертям на опозиції мир – війна, свій – чужий, фронт – тил

та з урахуванням статусу персонажа у часопросторі (головні – другорядні, однореферентні – метаоб'єктні, позначені іменами – безіменні). Другий розділ «Поетика постійної та тимчасової безіменності у романах Е. Гемінгвея «For Whom the Bells Tolls» та Е. М. Ремарка «Im Westen nichts Neues» присвячено аналізу постійної безіменності однореферентних і метаоб'єктних образів, вмотивованої активною / пасивною участю персонажів у сюжетній дії. Виявлено й описано традиційні й оригінальні засоби і прийоми поетики, що спрацьовують на розвиток і розгалуження сюжету, панорамне зображення подій, достовірність зображуваного, поліфонію голосів та ін. Тимчасову безіменність потрактовано як стадію поетонімогенезу, оскільки еволюція імені прямо співвідноситься з розвитком експліцитної та імпліцитної інформації художнього тексту. У третьому розділі «Поетика імені у романі Е. М. Ремарка “Im Westen nichts Neues”» явище іменності висвітлено крізь взаємодію ім'ятекст. Проаналізовано парадигми антропоетонімів головних – другорядних – периферійних персонажів, описано унікальні прийоми образності, конотонімізацію, символізацію в межах цілісності. Доведено жанроутворювальну й сюжетотвірну роль імен історико-культурного походження, описано традиційні й унікальні засоби поетики топонімів. Четвертий розділ «Поетика імені у романі Е. Гемінгвея “For Whom the Bells Tolls”» демонструє своєрідність поетикальної системи Е. Гемінгвея щодо вибору, змістового наповнення й функційного навантаження антропоетонімів (головні – другорядні персонажі), історико-культурних онімних одиниць, топонімів та ін. Виявлено і прокоментовано домінуючі й унікальні прийоми поетики, схарактеризовано стадії й умови перетворення імені в індивідуально-авторський символ, розшифровано імпліцитні смисли у змістовій структурі поетонімів.

2. The aim of the dissertation is to develop the theoretical and methodological approach to the study of naming and namelessness as interrelated components of a literary text and the indicators of ideological and artistic concept, the analysis of which provides an understanding of the essence, author's message and position. The first chapter, “Theoretical and Methodological Foundations for Studying Naming and Namelessness in Literary Texts”, substantiates the methodological foundations of the study and proves the dependence of poetonyms and non-naming nominations from the author's style, the genre nature of the text, the theme, the character system, the features of the chronotope, the ideological and artistic concept of the work, etc. Particular attention is paid to the typology of contexts that generate and develop the content structure of onymic and non-onymic lexemes. The role of the poetonym as a text-, plot-, image-forming and genre-forming unit of the text has been established. The necessity of studying onymic and non-onymic nominations in works on military themes is based on the oppositions of peace – war, friend – foe, front – rear, and taking into account the position of the character in time and space (main – secondary, single-referent – meta-object, named – unnamed). The second chapter, “The Poetics of Permanent and Temporary Namelessness in Ernest Hemingway's “For Whom the Bell Tolls” and E. M. Remarque's “Im Westen nichts Neues,”” is devoted to the analysis of the permanent anonymity of single-referent and meta-object images, motivated by the active/passive participation of characters in the plot. Traditional and original means and techniques of poetics that contribute to the development and branching of the plot, panoramic depiction of events, authenticity of the depicted, polyphony of voices, etc. are identified and described. The temporary namelessness is interpreted as a stage of poetonymogenesis, since the evolution of a name directly correlates with the development of explicit and implicit information in the artistic text. In the third chapter, “The Poetics of Names in E. M. Remarque's Novel “Im Westen nichts Neues,”” the phenomenon of naming is examined through the interaction between namentext. The paradigms of anthroponyms of main, secondary and peripheral characters are analysed, and unique techniques of imagery, connotation and symbolisation within the framework of integrity are described. The genre-forming and plot-forming role of names of historical and cultural origin is proven, and traditional and unique means of toponym poetics are described. The fourth chapter, “The Poetics of Names in E. Hemingway's novel “For Whom the Bell Tolls” demonstrates the uniqueness of E. Hemingway's poetic system in terms of the choice, content and functional load of anthroponyms (main and secondary characters), historical and cultural onymic units, and toponyms. The dominant and unique techniques of poetics are identified and commented on, the stages and conditions of the transformation of a name into an individual authorial symbol are characterised, and the implicit meanings in the content structure of poetonyms are deciphered.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Фахові статті:

1. Патріарх В. Інтерпретація слова-знака і слова-символу в сучасному науковому дискурсі. Лінгвістичні студії. 2023. Вип. 46. С. 68–75. <https://doi.org/10.31558/1815-3070.2023.46.6>
<https://jlingst.donnu.edu.ua/article/view/14350>
2. Патріарх В.О. Онімний простір роману Еріха Марії Ремарка “Im Westen nichts Neues”. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2024. Вип. 22 (90). С. 157–161. 10.25264/2519-2558-2024-22(90)-157-161 <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/4165>
3. Патріарх В. Ядро антропонімного простору роману Ернеста Гемінгвея «For Whom the Bell Tolls». Проблеми гуманітарних наук. 2024. Вип. 60. С. 98–107. <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2024.60.12>
<http://www.ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5856/1/%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%80%D1%96%D0%99>
4. Патріарх В.О. Функційне навантаження топонімів як маркерів часопростору у романі Е. Гемінгвея «For Whom the Bell Tolls». Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. 2025. Т. 36 (75), №2, Ч. 1. С. 128–136. <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.2.1/20>
<https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/archive?id=138>
5. Патріарх В.О. Поетика онімів історико-культурного походження у романі Е. Гемінгвея «For Whom the Bell Tolls». Закарпатські філологічні студії. 2025. Вип. 41, Т. 1. С. 211–216. <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2025.41.1.33> <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/index.php/41-1-2025>
6. Патріарх В. Безіменність як прийом поетики в романі Е. М. Ремарка «Im westen nichts neues». Лінгвістичні студії. 2025. Вип. 50. С. 119–133. <https://doi.org/10.31558/1815-3070.2025.50.7>
<https://jlingst.donnu.edu.ua/article/view/18764>
- Тези:
7. Патріарх В.О. До проблеми співвідношення понять символ та метафора. Сучасні тенденції розвитку лінгвістики та лінгводидактики: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Рівне, 10 травня 2023 р.). С. 83–85.
8. Патріарх В.О. Феномен концепту війна у лінгвістичних дослідженнях. Сучасні виклики та актуальні проблеми науки, освіти, технологій та суспільства: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 01 листопада 2023 р.). Ч. 2. С. 32–34.
9. Патріарх В.О. Специфіка антропонімів у романі Еріха Марії Ремарка «Im Westen Nichts Neues». Сучасна філологія: теорія та практика: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 19 квітня 2024 р.). С. 47–48.
10. Patriarkh V.O. Functions of toponyms in the artistic work (based on the novel by Erich Maria Remarque “Im Westen nichts Neues”. Topical aspects of modern scientific research: proceedings of the 8th International scientific and practical conference (Tokyo, 2024). Pp. 424–428.
11. Patriarkh V.O. Form, content and functions of ideonyms in E. M. Remarque’s novel “Im Westen nichts Neues”. Global science: prospects and innovations: proceedings of the 9th International scientific and practical conference (Liverpool, 2024). Pp. 394–397.

- 12. Патріарх В.О. «Чорний гумор» у романі Еріха Марії Ремарка «Im Westen nichts Neues». Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов: збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції (м. Вінниця, 21-22 червня 2024 р.). С. 224–226.
- 13. Патріарх В.О. Антивоєнна спрямованість роману Еріха Марії Ремарка «Im Westen nichts Neues». Відновлення України у повоєнні часи: виклики, стратегічні пріоритети, ресурсне забезпечення, потенціал майбутнього розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 10-11 жовтня 2024 р.). С. 436–439.
- 14. Patriarkh V.O. Historical and cultural names in the novel by Ernest Hemingway “For Whom the Bell Tolls”. Science in the modern world: innovations and challenges: proceedings of the 8th International scientific and practical conference (Toronto, 2025). Pp. 520–524.
- 15. Патріарх В.О. Прийоми поетики онімів у романі Ернеста Гемінґвея «For Whom the Bell Tolls». Актуальні питання вивчення германських, романських і слов'янських мов і літератур та методики викладання іноземних мов: збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції (м. Вінниця, 19-20 червня 2025 р.). С. 168–170.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення наукових положень щодо поетики імені та безіменності як взаємопов'язаних категорій художнього дискурсу.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0119U102510

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Елла Олександрівна

2. Ella Kravchenko

Кваліфікація: д. філол. н., доцент, 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6821-3940

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=hpvCdp4AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010698

Місцезнаходження: вул. Привокзальна, Лиман, Краматорський р-н., 84404, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратенко Наталія Василівна
2. Nataliia Kondratenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-9589-7716**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=9ppLISoAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091**Місцезнаходження:** вул. Дворянська, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Торчинський Михайло Миколайович
2. Mykhailo Torchynskiy

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5268-0237**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=b5Pv1NUAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Хмельницький національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02071234**Місцезнаходження:** вул. Інститутська, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29016, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Коваль Людмила Михайлівна
2. Liudmyla Koval

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-4014-1858**Додаткова інформація:** <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=OwZAU6QAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Донецький національний університет імені Василя Стуса**Код за ЄДРПОУ:** 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білецька Олена Всеволодівна

2. Olena Biletska

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5420-3477

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&authuser=1&user=pwTnyucAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Загнітко Анатолій Панасович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Загнітко Анатолій Панасович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Солобут Ольга Сергіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна